

STRUKTURA INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI

Ištvanović, Mario

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Slavonski Brod / Sveučilište u Slavonskom Brodu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:262:663698>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-22**

Repository / Repozitorij:

repository.unisb.hr - The digital repository is a digital collection of works by the University of Slavonski Brod.

[Type here]

SVEUČILIŠTE U SLAVONSKOM BRODU
ODJEL DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

DIPLOMSKI RAD

STRUKTURA INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI

Integrirani prijediplomski i diplomski Učiteljski studij

Mario Ištvanović
0267039914

Slavonski Brod, 2024

[Type here]

[Type here]

SVEUČILIŠTE U SLAVONSKOM BRODU
ODJEL DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

DIPLOMSKI RAD

STRUKTURA INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI

Integrirani prijediplomski i diplomski Učiteljski studij

Mario Ištvanović

0267039914

Mentor diplomskog rada:

doc.dr.sc Hrvoje Sivrić

Slavonski Brod, 2024

[Type here]

I. AUTOR

Ime i prezime: Mario Ištvanović
Mjesto i datum rođenja: Virovitica, 15.11.1999.
Adresa: Bečka 56

ODJEL DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

II. DIPLOMSKI RAD

Naslov: Struktura interesa djece za izvannastavne sportske aktivnosti

Naslov na engleskom jeziku: The structure of children's interest in extracurricular sports activities

Ključne riječi: izvannastavne aktivnosti, interes, razlike

Ključne riječi na engleskom jeziku: extracurricular activities, interest, differences

Broj stranica : 37 slika: 8 tablica: 7 priloga: bibliografskih izvora: 11

Ustanova i mjesto gdje je rad izrađen: ODJEL DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

Stečen akademski naziv: **magistar primarnog obrazovanja**

Mentor rada: doc.dr.sc. Hrvoje Sivrić
Obranjeno na: Odjel društveno-humanističkih znanosti
Dana: 11.9.2024.
Oznaka i redni broj rada: ODHZ-US-18/2024

SVEUČILIŠTE U SLAVONSKOM BRODU
POVJERENSTVO ZA DIPLOMSKI ISPIT

Slavonski Brod, 28. ožujka 2024.

DIPLOMSKI ZADATAK br. 0267039914

Pristupnik: **Mario Ištvanović (0267039914)**
Studij: **Učiteljski studij**

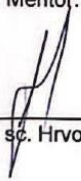
Zadatak: **STRUKTURA INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE
AKTIVNOSTI**

Opis zadatka:

1. UVOD
2. KINEZILOGIJA
3. TJELESNO VJEŽBANJA DJECE
4. RAZVOJ DJETETA
5. IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE SPORTSKE AKTIVNOSTI
6. ANALIZA STRUKTURE INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI
7. REZULTATI I DISKUSIJA
8. ZAKLJUČAK

Zadatak uručen pristupniku: 18. ožujka 2024.
Rok za predaju rada: 18. rujna 2024.

Mentor:

_____
doc. dr. sc. Hrvoje Sivrić

Predsjednica povjerenstva za
diplomski ispit:

_____
doc. dr. sc. Anita Kulaš
Miroslavljević

IZJAVA

Izjavljujem da sam diplomski rad izradio samostalno, koristeći se vlastitim znanjem, literaturom i provedenim eksperimentima.

Pomoć prilikom pisanja diplomskog rada bio je mentor rada doc. dr. sc. Hrvoje Sivrić te mu iskreno zahvaljujem na njegovoj dostupnosti i jednostavnosti.

Mario Ištvanović

SAŽETAK

Osnovni cilj ovoga rada je utvrditi i istražiti strukturu u mišljenjima i stavovima roditelja o interesima njihove djece za sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim sportskim aktivnostima te razumjeti čimbenike koji utječu na te interese. Za potrebe analize koristio se online upitnik od 17 čestica. Kriterijsku varijablu je predstavljalo tjedno sudjelovanje djece u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine. Kako bi se utvrdilo postoje li značajne razlike između dvije skupine, provedena je kanonička diskriminacijska analiza na skupinama. Uzorak je sastavljen od 401 entiteta koji su predstavljali roditelji, prosječne kronološke dobi $39,38 \pm 5,95$ godina. Rezultati istraživanja pokazuju nižu razinu interesa učenika u većini varijabli, što predstavlja oličenje današnjice. Razni čimbenici utječu na interes učenika za sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim sportskim aktivnostima, koji su očita prepreka prilikom samog uključivanja učenika u navedene aktivnosti.

Ključne riječi: izvannastavne aktivnosti, interes, razlike

ABSTRACT

The main goal of this paper is to determine and investigate the structure of parents' opinions and attitudes about their children's interests in participating in extracurricular and extracurricular sports activities, and to understand the factors that influence these interests. For the purposes of analysis, an online questionnaire of 17 items was used. The criterion variable was the weekly participation of children in organized physical/sports activities/training during the year. In order to determine whether there are significant differences between the two groups, a canonical discriminant analysis was performed on the groups. The sample was composed of 401 entities represented by parents, with an average chronological age of 39.38 ± 5.95 years. It should be kept in mind that the researched attitudes of parents in this paper represent only a partial variance of all possible areas and attitudes of parents. The conducted research did not cover all the factors that can influence parents' attitudes and perceptions of children's interests in extracurricular sports activities. The information obtained is limited, and for the purposes of this work, the metric characteristics of the completed questionnaire have not been verified.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. KINEZILOGIJA	3
3. TJELESNO VJEŽBANJE DJECE.....	4
3.1. Razina važnosti tjelesnog vježbanja	4
4. RAZVOJ DJETETA	5
4.1. Doba "školskog djeteta"	5
4.2. Važnost igre tijekom djetetovog razvoja	5
4.2.1. Motorički razvoj djece.....	5
4.2.2. Psihološki razvoj djece	6
5. IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE SPORTSKE AKTIVNOSTI.....	7
5.1. Izvannastavne sportske aktivnosti.....	7
5.1.1. Uloga izvannastavnih aktivnosti	7
5.1.2. Podjela izvannastavnih sportskih aktivnosti	8
6. ANALIZA STRUKTURE INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI	12
6.1. Metode rada	12
6.1.1. Uzorak entiteta	12
6.1.2. Uzorak varijabli.....	13
6.1.3. Metode obrade podataka.....	14
7. ZAKLJUČAK.....	28

1. UVOD

U današnje vrijeme mnogi faktori mogu utjecati na interese učenika koji se u svojem razvoju na neki način uključuju u razne društvene zajednice od kojih je jedna nadajmo se i sportska. Naravno, sve polazi od odgoja, gdje roditelji svojim primjerima od prvih koraka djeteta prikazuju kakav se način života vodi u toj obitelji. Na taj način djeci možemo postaviti određene pozitivne ili čak negativne temelje za daljnji razvoj. Budući da smo svi živa bića koja su namijenjena za kretanje, možemo reći da se svatko mora kretati kako bi opstao. Kretanje i tjelesna aktivnost u čovjekovoj glavi luči hormon sreće (serotonin) koji regulira naše emocionalno stanje, a na taj ga način samostalno možemo povećavati, tj. raditi tu vrstu podražaja. Uz ove čimbenike, nakon obitelji i njihovih sustava vrijednosti, prilikom pohađanja škole učenici se prilagođavaju socijalnim odnosima u razredu koji su zapravo njihovi počeci komunikacije s drugim različitim ljudima njihovog uzrasta. Okruženje tog učenika uvelike može utjecati na njegove odluke, jer često ne želimo biti pretjerano drugačiji od drugih, pa ćemo pogotovo u nižim razredima, gdje učenici nižih razreda još uvijek nisu samosvjesni oko nekih stvari ili odluka, npr. neće postupiti na način na koji on ili ona želi, već će činiti tako da se ne ističe previše. Socijalni faktor često može biti poticajan, ali i veliki teret prilikom odluka u životu, pa isto tako i odmicanje od tjelesnih aktivnosti ili sportskih aktivnosti. Uz to sve možemo nadodati i temu tehnologije koja se danas možda i najviše kosi sa ideologijom da je čovjek stvoren za kretanje, jer se u sadašnjosti ljudi uistinu kreću manje nego do sada, a to možemo primijetiti i kod djece u razrednoj nastavi prilikom izvođenja nastave TZK. Baš iz tog razloga, istraživački dio ovog rada ima vrijednost, jer prikazuje različite motivatore za izvannastavne aktivnosti, ali isto tako pokazuje koji su to najveći sputavatelji istih.

Osnovni cilj ovoga rada je utvrditi i istražiti strukturu u mišljenjima i stavovima roditelja o interesima njihove djece za sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim sportskim aktivnostima te razumjeti čimbenike koji utječu na te interese. Za potrebe analize koristio se on-line upitnik od 17 čestica. Kriterijsku varijablu je predstavljalo tjedno sudjelovanje djece u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine. Kako bi se utvrdilo postoje li značajne razlike između dvije skupine, provedena je kanonička diskriminacijska analiza na skupinama. Uzorak je sastavljen od 401 entiteta koji su predstavljali roditelji, prosječne kronološke dobi $39,38 \pm 5,95$ godina.

Ovaj diplomski rad sastoji se od dva dijela. Prvi dio rada bazira se na teorijskom dijelu u kojemu se spominju pojmovi kineziologije, izvannastavnih aktivnosti, tjelesnim kretanjima, dok

je drugi dio rada istraživačke prirode. U istraživačkom dijelu rada koristio se anketni upitnik koji je bio potpuno anonimn, a sastavljen je od 401 entiteta, prosječne starosti od 39, 38 god. Anketni upitnik ispunjavali su roditelji djece nižih razreda osnovne škole sa prosječnom dobi od 9,06. Od ispitanih roditelja njih 349 su žene dok je samo 52 muškarca.

2. KINEZIOLOGIJA

Metikoš, Mraković, Prot i Findak (1990) govore kako kineziologiju možemo opisati kao znanost o uvjetovanom kretanju u koja ima cilj utvrđivanja određenih zakonitosti kako bi zapravo uvidjeli promjene pod utjecajem tih kretanja. Sama kineziologija je zapravo znanost o kretanju u kojoj sama nomenklatura govori kako kinezis znači kretanje, a logos znači znanost = znanost o kretanju [1]. Može se da kineziologija proučava svo ljudsko kretanje koje čini bilo kakvu promjenu. Dakle ona je zapravo dio naše svakodnevnice, a kineziologija nas može naučiti zašto je tjelesna aktivnost važna, dati nam smjernice što je zapravo kvalitetna aktivnost. Sportske i izvannastavne aktivnosti samo su dio kineziologije, jer ona nije nužno povezana samo sa sportskim aktivnostima, već i tjelesnim aktivnostima koje nisu određene pravilima, već su slobodnog tipa.

Prskalo (2015) govori kako je slobodno vrijeme djece sve više postalo vrijeme koje ne zahtjeva gotovo nikakvu potrebu tjelesne aktivnosti, pa je zato na kineziologiju postavljena velika odgovornost. Budući da dolaze nova vremena, autor govori kako kineziologija potrebuje za fleksibilnošću i adaptacijom pred novim zahtjevima društva i vremena u kojem živimo. Kineziologija bi zapravo trebala postati jedan od ciljeva uspješnog odgoja i obrazovanja jer ona je primaran cilj ljudskog postojanja. Znanost je zapravo potrebna čovječanstvu kao materijalni ostvaraj [2]. Možemo uvidjeti i u svojoj svakodnevici da kretanje više nije toliki dio dana kao što je nekada bilo, no isto tako možemo zaključiti da je organizacija slobodnog vremena postala sve siromašnijom što se tiče kretanja. Taj problem zapravo prikazuje i lošu samoorganizaciju koja dovodi do loše planirane svakodnevnice, a nedostatak kretanja može dovesti do pretilosti, pa čak i psihičkih poremećaja.

Kineziologija kao znanost može nam mnogo govoriti o našoj svakodnevici i uvjetovanim pravilima kretanja, kao i obrascima po kojima ljudi funkcioniraju. Prskalo (2015) govori da je zdrav stil života, fokusirajući se naravno na tjelesnu aktivnost, takozvana "dobitna kombinacija" prilikom osiguravanja uspješne budućnosti pojedinca, društva ili čak cijele nacije [2]. Temeljem tih zaključaka možemo uvidjeti koliko je zapravo tjelesna aktivnost u životu pojedinca ključan faktor za ispravnu budućnost. Kineziologija na taj način može utjecati na psihološke, tjelesne, ali i odgojne čimbenike u smislu odrastanja pojedinca. Kako bismo potaknuli razvoj djeteta možemo koristiti kineziološke programe kako bismo rast i razvoj djeteta popratili povećanjem motoričkih sposobnosti u tom razdoblju podložnom najvišoj razini usvajanja istih. Sindik (2009.) spominje kako kineziološkim programima možemo, tj. kvalitetno osmišljenim tjelesnim aktivnostima, možemo usmjeriti dijete prema zdravim životnim navikama, ali ono što je najbitnije, prema uspješnom psihofizičkom razvoju [3].

3. TJELESNO VJEŽBANJE DJECE

Tjelesno vježbanje djece je do sada već spomenut pojam koji ukazuje na važnost razvoja djece. Svakom pojedincu to tjelesno vježbanje može biti prožeto kroz različite aktivnosti kojima se dolazi do cilja tjelesnog vježbanja djece, a to je usvajanje ispravnih životnih navika i usvajanje motoričkih sposobnosti koje su prožete kroz svakodnevnicu čovjeka. Tjelesno vježbanje djece možemo povezati i sa pojmom nastave u školu u okviru sata TZK. Tjelesno vježbanje u okviru nastave je korisno za učenika, no je li to dovoljno tjelesnog vježbanja je pitanje na koji već imamo odgovor (nije). Prilikom izvođenja nastave učenici se mogu susresti sa brojnim elementima ili sportskim aktivnostima kojim im do tada nisu bili poznati. Ondje se može usvajati neke osnovne elemente izvođenja, no najbitniji čimbenik jest da novo upoznati elementi ili sportske aktivnosti mogu utjecati na daljnje usmjerenje učenika prema određenom sportu i zdravom načinu života. U knjizi *Tjelesna i zdravstvena kultura u razrednoj nastavi (2020.)* tjelesno vježbanje opisano je ovako: "Tjelesno vježbanje je stručni postupak osmišljavanja metodičkih rješenja za provedbu predviđenih motoričkih zadataka u zadanom vremenu sa zadanim brojem vježbača u poznatim materijalnim uvjetima" [4]. To je prilagodljiv proces u kojem se sustavnom primjenom niza pažljivo osmišljenih motoričkih aktivnosti postižu odgojni i obrazovni ciljevi, kao i natjecateljski, rekreacijski ili rehabilitacijski zadaci. Prema Flanderu (1984) to je jedinstveni odgojno-obrazovni proces koji se sastoji od metodički organiziranog ponavljanja tjelesnih vježbi s ciljem usvajanja određenih znanja, vještina, sposobnosti i navika [5].

3.1. Razina važnosti tjelesnog vježbanja

Važnost tjelesnog vježbanja je ključna i utječe na skoro svaki aspekt života djeteta. Tjelesno vježbanje čini čovjeka psihički stabilnijim, a ujedno spremnim na stres jer se izlaže istom konstantno kroz vrijeme i na taj način lakše podnosi napore u životu. Često možemo vidjeti kako su djeca koja pohađaju bilo kakve sportske aktivnosti ili se često kreću, imaju izraženiju razinu discipline. Findak (2014.) govori kako se svatko od učenika i mladih ljudi zapravo treba povezati sa svojim biološkim potrebama u smislu tjelesnog vježbanja kao usmjerenje prema tijelu koje pravilno funkcionira [6].

4. RAZVOJ DJETETA

4.1. Doba "školskog djeteta"

Dijete u školskom razdoblju počinje sa upoznavanjem svojeg tijela i na korak je do puberteta. Predpubertetsko doba obilježeno je razvojem motoričkih sposobnosti i općenito usvajanje sadržaja. Tim uzrastima sinapse su iz nekog razloga najbliže i tada se uspijeva vrlo spretno savladati određeni zadatak koji je pred djecom, naravno, prilagođen njihovom uzrastu. Dr. Dolores (2005.) govori kako u tom periodu razvoja (od 7. do 9. godine) dijete doživljava prijelaz iz svijeta mašte i susreće se s realnošću, a isto tako dobiva školsku zrelost [7].

Školsko doba se može dalje podijeliti na tri dijela:

- a) od 6. ili 7. godine do 10. ili 11. godine - mlađe školsko doba,
- b) od 10. ili 11. godine do 14. ili 15. godine - srednje školsko doba,
- c) od 14. ili 15. godine do 18. ili 19. godine - starije školsko doba [6].

4.2. Važnost igre tijekom djetetovog razvoja

Igra je jedan specifičan način na koji djeca provode vrijeme. U istom trenutku djeca se socijaliziraju i prepoznaju obrasce ponašanja svoje okoline i vršnjaka s kojima provode to vrijeme. Potom, ta ista djeca bave se fizičkom aktivnošću i kreću se igrajući se npr. na ulici, u parku ili u dvorištu, a najbitniji faktor igre jest mašta. Maštom djeca izmišljene likove ili karakteristike postojećeg ili nepostojećeg prilagođuju svojoj igri i na taj način koriste kreativnost koja je potrebna za uspjeh u životu. Mašta dopušta da na dosada nekonvencionalan način dođemo do određenog cilja koji nam je možda cijelo vrijeme baš tu ispred nas. U kontekstu sportskih aktivnosti, korištenje mašte i kreativnosti je možda onaj faktor koji čini odličnog sportaša od vrhunskog, a isto tako maštovito dijete si postavlja temelj biti unikatnom osobom koja pronalazi svojevrjne načine kako doći do cilja. Golež (2021.) kaže kako se u kontaktu kroz igru s drugom djecom stječe znanje o važnosti iskrenosti i hrabrosti gdje se zapravo uče pozitivni obrasci ponašanja [8].

4.2.1. Motorički razvoj djece

Rast i razvoj djece popraćen je motoričkim razvojem. Razdoblje mlađe školske dobi kod učenika najbitnije je za razvoj motorike. Vidranski i Neljak (2020.) govore kako je motorika zapravo korištenje tijela sa ciljem kretanja i korištenja različitih predmeta. Prilikom motoričkog razvoja spominje se i mijelinizacija koja je zapravo povezana sa sazrijevanjem mišićnog tkiva koje se događa u središnjem živčanom sustavu, koji je nakon otprilike dvije godine potpuno sazrio. Mijelinizacija traje do 10. godine života, što znači da je zastupljena kroz cijeli proces odvijanja

razredne nastave [4]. Zaključno na to možemo vidjeti da se zapravo živčani sustav formira u nešto značajno funkcionalnije nego što je to do sada bio slučaj. Budući da taj isti sustav sazrijeva tijekom razredne nastave, možemo reći da je tako motorički razvoj osjetljiv u tom periodu i prilagodljiv prilikom razvoja.

4.2.2. Psihološki razvoj djece

Psihološki razvoj djece značajne je važnosti za njihovu budućnost. Prilikom odrastanja djeca uče izraze lica i osjećaje koje njihova majka osjeća, kao i obitelj s kojom dijete provodi najviše vremena. Nakon obitelji, dijete u svojim prvim kontaktima upoznaje drugu djecu koja donose ponekad i različitu percepciju na koji način oni barataju s emocijama koje ih pronalaze. Kada dođe vrijeme obrazovanja i škole, tada dijete dolazi u zajednicu više ljudi s kojima boravi više sati i često dolazi do upijanja različitih stavova, karaktera i načina na koji velik broj ljudi barata emocijama. Dijete u tom sustavu može prvi puta iskusiti različite vrste emocija (strah, tuga, sreća...), no način na koji to dijete vlada istim tim emocijama je način na koji je ono naučeno u prvotnoj okolini u kojoj se nalazilo, a to je najčešće obitelj. Često se spominje pojam anksioznosti koji se pojavljuje u životu svake osobe u nekoj mjeri. Psihološki razvoj koji ima potporu sportske pozadine, značajno lakše može podnositi različite anksiozne poremećaje s kojima se dijete sukobljava s vremena na vrijeme. To je iz razloga jer sportske aktivnosti ili tjelesna vježbanja prouzrokuju rast hormona sreće i na taj način jednostavno ne dopuštaju anksioznosti ili ostalim negativnim emocijama da prevladaju. Određeni N.N. psiholog (1979.) govori: *"Sama škola je za dijete velik izazov i prva ozbiljna obveza. Zdrava i normalno razvijena djeca sa 6, 7 godina spremna su ponijeti teret školskih zahtjeva i sposobna su zadovoljiti postavljene zadatke. Opasnost na početku pohađanja škole leži u mogućnosti pojave inferiornosti. Dijete može školu sa svojim obvezama i zahtjevima doživjeti kao opterećenje, kao odvajanje od svijeta u kojem su postojali samo članovi obitelji, a sada se pojavljuje velik broj novih lica s kojima dijete proboravi i više sati dnevno, a pojavljuje se i novi autoritet — učitelj."* [9].

5. IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE SPORTSKE AKTIVNOSTI

U vremenu tehnologije, značajno je zapostavljena ova grana života. Digitalizacija pruža lažnu pretpostavku da smo u nešto uključeni i da nam je mozak okupiran, dok sjedeći za računalom ili mobitelom, svoje tijelo ostavljamo u stanju "hibernacije". Izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti bitan su faktor koji vodi ka boljem životu, to jest vježbanju i zdravijem načinu života. Učenici na taj način mogu ostvariti sebe kroz interes prema određenom sportu, a ujedno regulirati potencijalnu pretilost i prevenciju nepodobnog psihološkog stanja. Tako možemo reći da su izvannastavne aktivnosti organizirane kao potrebne za zadovoljavanje raznolikih potreba i interesa učenika "[10], a izvanškolske aktivnosti *"Vrste su kinezioloških aktivnosti učenika čiju organizaciju i provedbu ne određuje niti škola, niti učitelj/nastavnik"* [4].

5.1. Izvannastavne sportske aktivnosti

Izvannastavne sportske aktivnosti prema Zrilić i Košti (2009) učenicima olakšava međusobne kontakte prilikom kojih oni formiraju svoju osobnost [11]. Na taj način učenik stječe socijalne kompetencije koje je očito značajno lakše formirati prilikom pohađanja raznih izvannastavnih sportskih aktivnosti. Caput Jogunica i Barić (2015.) govore kako se uključivanjem učenika u izvannastavne aktivnosti u smislu tjelesne aktivnosti, može prevenirati ponašanja visokog rizika (pušenje i alkoholiziranje), a isto tako benefit je pozitivan utjecaj na antropološka obilježja [10].

5.1.1. Uloga izvannastavnih aktivnosti

Uloga izvannastavnih kinezioloških aktivnosti jest osposobiti pojedinca za svakodnevne tjelesne napore kroz zanimljiv i edukativan sadržaj. U knjizi *Izvannastavne i izvanškolske kineziološke aktivnosti i sadržaji za učenike od 1. do 4. razreda osnovne škole* (2015.) možemo uvidjeti da Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje jednosatno tjelesno vježbanje umjerenog intenziteta, koji je naravno prilagođen uzrastu. Isto tako možemo zaključiti kako djeca trebaju usvojiti ova motorička znanja kako bi se moglo reći da su tjelesno pismeni:

- Na tlu s različitim podlogama kao što su parket, trava i pijesak-osnovne podloge koje djeca trebaju savladati
- U vodi-osnova prilikom izvođenja raznih aktivnosti koje su bazirane na vodu (plivanje, skokovi u vodu, ronjenje, vaterpolo)
- Na snijegu i ledu-osnova za sportove koji se izvode na ledu ili snijegu (npr. skijanje i klizanje)

- U zraku-priprema za elemente polistrukturalnih konvencionalnih aktivnosti (sportska i umjetnička gimnastika, trampolin) [10].

5.1.2. Podjela izvannastavnih sportskih aktivnosti

Caput Jogunica i Barić (2015) u svojoj knjizi "Izvannastavne i izvanškolske kineziološke aktivnosti i sadržaji za učenike od 1. do 4. razreda" govore kako postoji nova razrada izvannastavnih aktivnosti.

Izvannastavne sportske aktivnosti: Pregled i organizacija - Izvannastavne sportske aktivnosti u školama mogu se provoditi na različite načine, ovisno o učestalosti i lokaciji aktivnosti. One mogu biti locirane, dislocirane i međupredmetne, a svaku aktivnost učitelj mora evidentirati u godišnjem planu rada škole. Iako se aktivnosti ne ocjenjuju, učitelj bilježi koje su aktivnosti učenici pohađali u e-Dnevniku.

Locirane izvannastavne aktivnosti - Prema autoricama Caput Jogunić i Barić (2015), locirane izvannastavne aktivnosti obuhvaćaju sportske i kineziološke aktivnosti koje se održavaju unutar škole ili u njenoj neposrednoj okolini. To uključuje školska sportska društva, natjecanja, školske sportske priredbe, mikropauze u razredu i poduku neplivača. Ove aktivnosti su vremenski pogodne za učenike i učitelje jer se održavaju na lako dostupnim lokacijama [10].

Školska sportska društva: školska sportska društva su otvorena za sve zainteresirane učenike, bez obzira na njihove motoričke sposobnosti. Aktivnosti se obično održavaju unutar škole odmah nakon redovne nastave, dva sata tjedno ili ukupno 70 sati godišnje. U Republici Hrvatskoj djeluje 1296 školskih sportskih klubova, od kojih su 899 osnovnoškolski, a 397 srednjoškolski. Njihovi ciljevi uključuju poticanje sudjelovanja u sportu, promicanje sportskih postignuća i sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima. Od autorica Caput Jogunica i Barić (2015) saznajemo kako školska sportska društva imaju prednost prilikom korištenja sportskih sredstava naprema bilo kojim drugim korisnicima koji koriste prostore rekreativno [10].

Sportska natjecanja: Neljak i Vidranski (2020) govore kako se sportska natjecanja ostvaruju adekvatnom pripremom i animacijom učitelja koji služi kao odskočna daska ostalim ambicioznim ili malo manje ambicioznim učenicima [4]. Organiziraju se u sklopu školskih sportskih društava ili same škole, ako sportsko društvo ne postoji. Natjecanja omogućuju učenicima procjenu vlastitih sposobnosti i usporedbu s drugima. Moraju biti prilagođena dobi i sposobnostima učenika te dostupna što većem broju učenika. Učenici se pripremaju za natjecanja kroz trenažni proces, učeći osnovna načela "fair playa" i tehničko-taktičke elemente specifične za pojedine sportove.

Školske sportske priredbe: Priredbe omogućuju učenicima da pred publikom pokažu što su postigli na satovima tjelesne i zdravstvene kulture. Organiziraju se tijekom cijele školske godine, često povodom značajnih povijesnih i kulturnih događaja ili školskih svečanosti. Priredbe mogu uključivati raznolike sadržaje iz drugih obrazovnih područja, kao što su glazba i folklor. Prema Neljaku i Vidranskom (2020.) možemo uvidjeti kako se u proces organizacije moraju uključiti i učenici, a naravno očekuje se i angažman roditelja, a naravno natjecanja koja su tehnički zahtjevnija, iziskuju i dodatan rad učitelja s učenikom (npr. natjecanje u plesu) [4].

Mikropauze u razredu: Kratke pauze od tri do pet minuta tijekom nastave značajno poboljšavaju učenikovo raspoloženje, koncentraciju i motivaciju. Učitelj može uvesti jednostavne motoričke vježbe praćene glazbom kako bi potaknuo cirkulaciju i opće kretanje. Vježbe moraju biti prilagođene dobi učenika i prostoru, a učenici se mogu razgibavati na način koji im najbolje odgovara. Caput Jogunica i Barić (2015.) napominju nekoliko stavki kako bolje provesti mikropauze, a to su:

- Otvaranje prozora
- Priprema prostora
- Priprema učenika
- Izbor vježbi
- Primjerenost tempa i dinamike
- Primjerenost ponavljanja
- Pravilno disanje tijekom izvedbe vježbi
- Poticanje na kreativnost [10].

Poduka neplivača: Osnovne škole su zakonski obvezne osigurati poduku plivanja za učenike drugog ili trećeg razreda. Cilj je da svi učenici do kraja osnovne škole nauče plivati. Program poduke traje najmanje 20 sati, a poželjno je 30 sati. Ako škola nema uvjete za plivanje, poduka se može organizirati tijekom ljetovanja ili zimovanja. Od Neljaka i Vidranskog (2020) saznajemo kako je poduka plivanja jedina programska obveza škole, a nakon te poduke postoji određeno vrijeme koje se posvećuje učenicima koji su izrazito neplivači [4].

Dislocirane izvannastavne aktivnosti - Dislocirane izvannastavne aktivnosti odvijaju se izvan škole i prilagođene su nižim razredima osnovne škole. Uključuju pješačko-planinarske ture, koturaljkanje i biciklizam. Od Neljaka i Vidranskog (2020) možemo saznati kako su dislocirane izvannastavne aktivnosti značajno manje zastupljene po školama u odnosu na locirane izvannastavne aktivnosti. To je činjenica zato što učiteljima često treba puno više pripreme prilikom organizacije istih [4].

Pješačko-planinarske ture: Ove aktivnosti provode se u prirodi i mogu biti poludnevne, jednodnevne ili višednevne, ovisno o dobi učenika. Cilj je savladati uspone hodanjem i penjanjem, pri čemu učenici razvijaju razne kineziološke vještine. Učitelji također mogu upoznati učenike sa sportovima poput alpinizma i sportskog penjanja te ih osvijestiti o važnosti zaštite prirode.

Koturaljkanje: Koturaljkanje je prikladno za sve uzraste i pozitivno utječe na sve veće mišićne skupine, posebno na mišiće zdjelice i natkoljenice. Važno je naučiti tehniku kako bi se smanjio rizik od ozljeda. Osim tehnike, kvalitetna oprema i poznavanje pravila ponašanja na stazi i u prometu također su ključni za sigurnost.

Biciklizam: Biciklizam je pristupačna aktivnost koja se koristi kao prijevozno sredstvo i kao način rekreacije. Medicinski stručnjaci preporučuju biciklizam zbog njegovih povoljnih učinaka na krvožilni, dišni i lokomotorni sustav, kao i za smanjenje potkožnog masnog tkiva. Bicikliranje također poboljšava koordinaciju, gibljivost, preciznost i ravnotežu.

a) Međupredmetne nastavne aktivnosti

Međupredmetne nastavne aktivnosti uključuju integraciju različitih predmeta i suradnju više učitelja u organizaciji i izvođenju školskih priredbi, izleta, zimovanja, ljetovanja i logorovanja.

- Školske priredbe: Učenici prikazuju svoja postignuća razredu, školi ili zajednici, obilježavajući važne povijesne i kulturne događaje te dan škole ili grada. Priredbe uključuju raznolike sadržaje iz različitih odgojno-obrazovnih područja. Od Caput Jogunice i Barić (2015.) saznajemo kako se na početku školske godine izrađuje se okvirni plan priredbe, a učenici se pripremaju tijekom redovne nastave [10]. Priredbe se najčešće održavaju u školskim sportskim dvoranama, a nakon priredbe učitelj provodi osvrt s učenicima kako bi utvrdili potrebne promjene.
- Školski izleti: Provode se dva do tri puta godišnje, traju poludnevno, jednodnevno ili višednevno, ovisno o dobi učenika i njihovim sposobnostima. Učitelj je odgovoran za planiranje i organizaciju izleta, uključujući sastanke s učenicima i roditeljima. Dobro isplanirani izleti pomažu učenicima da bolje razumiju prirodu, razviju poštovanje prema okolišu i zdrave životne navike. Neljak i Vidranski (202) govore kako školski izleti povoljno djeluju na međusobnu socijalizaciju učenika i stvaraju pozitivne učinke. Školski su izleti isto tako tematski povezani sa odgojno-obrazovnim ciljevima [4].
- Zimovanje: Organizacijski oblik rada za djecu predškolske dobi i učenike osnovne škole. Caput Jogunica i Barić (2015.) kažu kako zdravstveni benefiti proistječu iz aktivnosti na snijegu i ledu, koji pozitivno utječu na zdravlje učenika, posebno onih koji žive u gradu

[10]. Boravak na svježem zraku i zimskom suncu povoljno utječe na različite tjelesne sustave.

- Ljetovanje: Slična aktivnost zimovanju, ali se odvija tijekom ljetnih praznika. Cilj je upoznati učenike s prirodnim ljepotama Hrvatske i novim kineziološkim aktivnostima. Planira se povezan rad različitih nastavnih predmeta, a aktivnosti se održavaju u vodi ili na vodi, pomažući učenicima poboljšati motoričke i funkcionalne sposobnosti .
- Logorovanje: Višednevni boravak u prirodi pod šatorima ili u drugim nestabilnim objektima. Cilj je upoznati učenike sa životom i radom u prirodi, razvijajući osnovna znanja i iskustva. Logorovanje se može organizirati na različitim prirodnim lokacijama, najčešće neposredno nakon završetka školske godine. Organiziraju ga izviđačka društva ili savezi, a traje od sedam do dvadeset dana. Caput Jogunica i Barić (2015) govore kako logorovanje može trajati od sedam do dvadeset dana uz pomoć organizacije izviđačkog društva, a ideje načina logorovanja izvode se na uzor Roberta Badena Powella [10].

b) Izvanškolske sportske aktivnosti

Izvanškolske aktivnosti se održavaju u gradskim prostorima i zahtijevaju bolju organizaciju slobodnog vremena učenika. Pružaju mogućnost upoznavanja novih prijatelja, stjecanja tjelesnih vježbi i aktivnog načina života . Prema Neljaku i Vidranskom (2020.) saznajemo kako provedbu ovih aktivnosti ne određuje niti škola niti učitelj razredne nastave [4].

- Organizacija: Obuhvaćaju razne forme okupljanja učenika u društvima, klubovima i ustanovama izvan školskog okvira. Provode se tijekom cijele školske godine ili za vrijeme praznika, pružajući mladima priliku za uživanje, izazove i motivaciju. Učenici stječu iskustva kroz izazove, koncentraciju, interes i užitek.
- Sportski trening: Stručno vođena tjelovježbena aktivnost usmjerena na razvoj sposobnosti za postizanje vrhunskih rezultata na natjecanjima. Najznačajnija je vrsta izvanškolskih sportskih aktivnosti, potiče djetetov razvoj i stjecanje tjelesnih navika. Potrebno je uskladiti obveze učenika i roditelja, a dugoročno sudjelovanje zahtijeva motivaciju i određene sposobnosti . Neljak i Vidranski (2020) govore kako je ovo vježbanje koje je usmjereno prema maksimalnim rezultatima pojedinca u nekom sportu [4].
- Sportska rekreacija: Stručno vođeni programi vježbanja dostupni svima, provode se u centrima za sportsku rekreaciju, fitness centrima i sličnim prostorima. Učenici mogu sudjelovati u programima poput plesa, badmintona, grupnih aerobnih programa i slično. Uspjeh programa ovisi o sportskoj infrastrukturi, stručnom kadru i financijskoj podršci roditelja.

6. ANALIZA STRUKTURE INTERESA DJECE ZA IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI

6.1. Metode rada

Svi ispitanici su dobrovoljno i anonimno ispunili online anketni upitnik. Upitnik je proveden u periodu od 9. do 23. 4. 2024., kada nije bilo ispitnih rokova, blagdana ili praznika, što je omogućilo roditeljima da realnije izraze svoje stavove i prakse u odgoju predškolske djece.

6.1.1. Uzorak entiteta

Uzorak se sastoji od 401 entiteta, prosječne kronološke dobi $39,38 \pm 5,95$ godina, s rasponom od 25 do 62 godine. Strukturu entiteta čine roditelji djece u razrednoj nastavi, od kojih je 87,03 % (349) žena i 12,97 % (52) muškaraca (Slika 6.1.). Od ukupnog broja djece, prosječne kronološke dobi $9,06 \pm 1,42$ godine, 49,12 % (197) su djevojčice, a 50,88 % (204) dječaci (Slika 6.2.).

Slika 6.1. Grafički prikaz strukture uzorka prema spolu roditelja, ($N=401$) [autor]

Slika 6.2. Grafički prikaz strukture uzorka prema spolu djeteta, ($N=401$) [autor]

6.1.2. Uzorak varijabli

Za potrebe analize strukture interesa djece za izvannastavne sportske aktivnosti koristio se upitnik koji je za ovo istraživanje sadržavao ukupno 40 čestica. Za potrebe ovoga rada korišteno je 17 čestica. Osim kriterijske varijable K-SOA - koja predstavlja tjedno sudjelovanje u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine te kategorijskih varijabli K-DOD – koja predstavlja kronološku dob djeteta i K-DOB - koja predstavlja kronološku dob ispitanika, kod ostalih varijabli ispitanici su iskazivali stupanj svojeg slaganja sa svakom tvrdnjom na Likertovoj ljestvici s 5 stupnjeva procjene (1 = nikakva/o, 5 = iznimna/o) te su pet varijable bile kvalitativnog tipa.

Opis varijabli:

1. K-DOB – Starost roditelja
2. K-DOD – Starost djeteta
3. K-SOA – Tjedno sudjelovanje u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine
4. T-RAZ – Procjena koliko tehnologija može imati važnu ulogu u razvoju djeteta
5. T-KOR – Procjena utjecaja korištenja elektroničkih uređaja na dnevnu tjelesnu aktivnost djeteta
6. I-INT – Procjena interesa djeteta za sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima
7. I-VFA – Procjena koliko su vanjski faktori (poput prijatelja, obitelji ili trenera) važni za interes djeteta za sportske aktivnosti
8. I-UZO – Procjena koliko su sportski uzori važni za motivaciju djeteta za sudjelovanje u sportskim aktivnostima
9. I-DRU – Procjena koliko društveni kontekst ili norme utječu na sudjelovanje djeteta u sportskim aktivnostima
10. I-ČIM – Procjena ključnih čimbenika za interes za izvannastavne sportske aktivnosti
11. I-PRE – Procjena glavnih prepreka koje sprječavaju dijete da bude tjelesno aktivno u slobodno vrijeme
12. I-SPA – Koje su glavne vrste sportskih aktivnosti koje Vaše dijete preferira
13. R-VRE – Procjena koliko prosječno vremena dnevno dijete obično provede u igri
14. R-RAZ – Procjena glavnih razloga zbog kojih se podržava sudjelovanje djeteta u izvannastavnim sportskim aktivnostima
15. R-IZA – Procjena prepreka ili izazova koji otežavaju podršku djetetu u izvannastavnim sportskim aktivnostima

16. P-RTA – Procjena koliko ste svjesni važnosti redovite tjelesne aktivnosti za zdravlje Vašeg djeteta

17. P-POZ – Smatrate li da tjelesna aktivnost može pozitivno utjecati na školski uspjeh djeteta

6.1.3. Metode obrade podataka

Metode obrade rezultata uključile su izračunavanje deskriptivnih statističkih parametara za sve varijable: aritmetička sredina (AS), standardna devijacija (SD), minimalni (Min) i maksimalni (Max) rezultat, te medijan (Med) i mod (Mod). Kako bi se utvrdilo postoje li značajne razlike između dvije skupine, provedena je kanonička diskriminacijska analiza. U okviru kanoničke diskriminacijske analize određen je koeficijent kanoničke diskriminacije, pozicija grupa na diskriminacijskoj funkciji i korelacija između varijabli i diskriminacijske funkcije. Značajnost koeficijenata kanoničke diskriminacijske funkcije ispitana je Bartlettovim testom. Podaci su obrađeni statističkim paketom STATISTICA 13.0.

Tablica 6.1. *Deskriptivni pokazatelji, ukupni uzorak (N=401) [autor]*

Varijable	AS	SD	Med	Mod	Min
K-DOB	39,38	5,95	39	40	25
K-DOD	9,06	1,42	9	10	6
T-RAZ	3,49	0,91	4	4	1
T-KOR	2,81	1,10	3	3	1
I-INT	3,83	1,00	4	4	1
I-VFA	4,12	0,83	4	4	1
I-UZO	3,66	1,01	4	4	1
I-DRU	3,28	0,96	3	3	1
R-VRE	3,22	1,04	3	3	1
P-POZ	4,27	0,77	4	4	1
P-RTA	4,44	0,63	5	5	2

AS–aritmetička sredina, *SD*–standardna devijacija, *Med*–medijan, *Mod*–mod, *Min*–minimalni rezultat, *Max*–maksimalni rezultat

U tablici 6.1. možemo vidjeti da rezultati pokazuje kako je najmanja aritmetička sredina (AS) prikazana u varijabli T-KOR koja predstavlja procjenu utjecaja korištenja elektroničkih uređaja na dnevnu tjelesnu aktivnost djeteta koja iznosi samo 2,81. Ovaj podatak prikazuje pomalo iskrivljenu sliku o tome koliko je zapravo tehnologija ustaljena prilikom svakodnevnice jednog djeteta. Zbog digitalizacije svijeta možemo zamijetiti da je sve češći slučaj pretilosti i manjka kretanja u djece.

Nakon toga, aritmetička sredina (AS) sljedeće varijable R-VRE, koja predstavlja procjenu koliko prosječno vremena dnevno dijete obično provede u igri, a ona iznosi samo 3,22. Ovu varijablu čak možemo usporediti sa prošlom varijablom T-KOR gdje je upitana realnost rezultata utjecaja elektroničkih uređaja na dnevnu tjelesnu aktivnost djeteta, jer ova varijabla prikazuje kako ispitani uzorak djece očito ne provodi mnogo vremena u igri pa se postavlja pitanje: "Kako ta djeca zapravo onda provode vrijeme?".

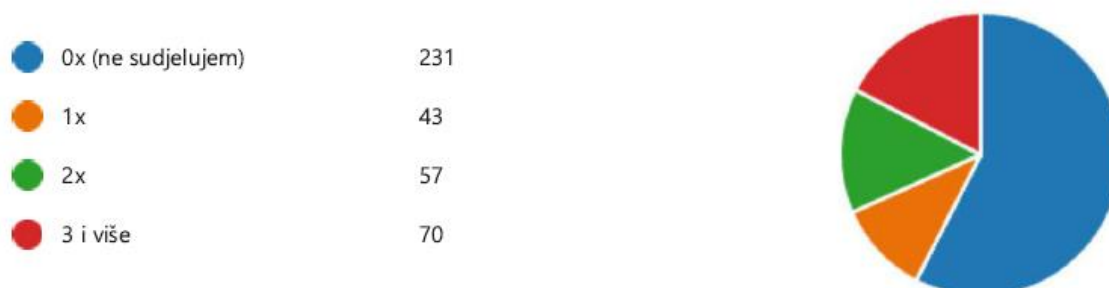
Sljedeća varijabla I-DRU predstavlja procjenu koliko društveni kontekst ili norme utječu na sudjelovanje djeteta u sportskim aktivnostima. Aritmetička sredina ove varijable iznosi 3,22 što govori u nekoj mjeri ipak društveni kontekst utječe na dijete. Okolina je bitan faktor kada je u pitanju sudjelovanje u sportskim aktivnostima, jer ako okolina ne podržava određeni pothvat djeteta, očito će ipak do neke mjere utjecati na odluku hoće li se to dijete uključiti u određene sportske aktivnosti ili ne.

Varijabla T-RAZ koja predstavlja procjenu koliko tehnologija može imati važnu ulogu u razvoju djeteta, a aritmetička sredina (AS) te varijable iznosi 3,49 što nam može reći da roditelji smatraju kako tehnologija nije toliko bitan faktor prilikom razvoja djeteta. Roditelji možda kontekst tehnologije interpretiraju kao nužno loš pojam jer se u današnje vrijeme poprilično puno priča o negativnom utjecaju iste, ali isto tako tehnologija može imati vrlo učinkovite rezultate prilikom razvoja djeteta, u smislu lakše dostupnih informacija, količine sadržaja interneta i mogućnosti prikaza raznolikih sadržaja djeci na kreativan i lakše pamtljiv način.

Varijabla koja ima najveću aritmetičku sredinu je P-RTA koja predstavlja procjenu koliko su roditelji svjesni važnosti redovite tjelesne aktivnosti za zdravlje njihovog djeteta, koja iznosi 4,44 što je visoka ocjena, ali za ovu varijablu postoji mjesto za napredak budući da je ipak važnost tjelesne aktivnosti za zdravlje neosporivo pozitivan učinak i utjecajan za život, a odgovorima ove varijable nedostaje više ocjenjenih odgovora, no prikazom minimalnog i maksimalnog rezultata, možemo uvidjeti da je maksimalan rezultat=5, a minimalan rezultat=2, a to je pokazatelj da neki roditelji uopće nisu svjesni o važnosti redovite tjelesne aktivnosti za zdravlje njihovog djeteta, što je ujedno i pokazatelj razine samokritičnosti pojedinih roditelja.

Uz varijablu P-RTA, drugu najveću aritmetičku sredinu (AS) ima varijabla P-POZ koja predstavlja smatraju li roditelji da tjelesna aktivnost može pozitivno utjecati na školski uspjeh djeteta, koja iznosi 4,27. To se može interpretirati kao relativno visoku razinu slaganja roditelja s tvrdnjom varijable P-POZ i govori o tome da roditelji očito imaju viziju kako je tjelesna aktivnost blisko povezana sa školskim uspjehom. Ova varijabla se čak može nadovezati na varijablu P-RTA, gdje roditelji čak povezuju i školski uspjeh sa važnošću redovite tjelesne aktivnosti za zdravlje njihovog djeteta, pa je i to jedan od razloga zašto P-RTA nema izraženiju (veću) aritmetičku

sredinu (AS). Često se sportska disciplina preslika kao disciplina u izvršavanju svakodnevnih obveza, pa tako i školskih.

Slika 6.3. *Grafički prikaz strukture odgovora roditelja kod kriterijske varijable - Tjedno sudjelovanje u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima tijekom godine - (N=401) [autor]*

Kriterijska varijabla (Slika 6.3.) na osnovu koje su analizirane razlike u tjednom sudjelovanju u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima tijekom godine. Prvu grupu čine roditelji čija djeca „ne sudjeluju“ u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine - GR1 (N=231) dok drugu grupu čine roditelji djece koja „sudjeluju“ u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine - GR2 (N=170).

Tablica 6.2. *Deskriptivni pokazatelji, uzorak roditelja - GR1 (N=231) [autor]*

Varijable	AS	SD	Med	Mod	Min	Max
K-DOB	38,99	5,52	38	40	27	57
K-DOD	8,99	1,36	9	10	6	12
T-RAZ	3,49	0,92	4	4	1	5
T-KOR	2,86	1,14	3	3	1	5
I-INT	3,68	1,01	4	4	1	5
I-VFA	4,07	0,87	4	4	1	5
I-UZO	3,51	1,05	4	4	1	5
I-DRU	3,17	0,99	3	3	1	5
R-VRE	3,19	1,02	3	3	1	5
P-RTA	4,35	0,66	4	4	2	5
P-POZ	4,19	0,78	4	4	1	5

AS–aritmetička sredina, *SD*–standardna devijacija, *Med*–medijan, *Mod*–mod, *Min*–minimalni rezultat, *Max*–maksimalni rezultat

Tablica 6.2. prikazuje prvu grupu roditelja čija djeca „ne sudjeluju“ u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima tijekom godine (GR1), kojih je ukupno 231.

Rezultati ove skupine prikazat će nam kakva su stajališta ovih roditelja, a to će biti opisano kroz interpretaciju varijabli.

Varijabla T-KOR koja predstavlja procjenu utjecaja korištenja elektroničkih uređaja na dnevnu tjelesnu aktivnost djeteta, čija aritmetička sredina (AS) iznosi samo 2,86 najniža je razina aritmetičke sredine ove skupine i govori o tome kako roditelji ove skupine iz nekog razloga smatraju da njihovo dijete nije pod prevelikim utjecajem elektroničkih uređaja i da oni ne utječu na dnevnu tjelesnu aktivnost njihovog djeteta. Njihov odgovor apsolutno se kosi sa situacijom skupine u kojoj se oni nalaze, jer ova je skupina s razlogom najvećeg postotka cjelokupne ankete čija djeca uopće ne sudjeluju u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima na tjednoj razini kroz cijelu godinu. Poražavajuća je stavka da se čak oko 58 % djece ovog anketnog upitnika ne bavi apsolutno nikakvom tjelesnom aktivnošću kroz tjedan. Ako problem nije u utjecaj elektroničkih uređaja na dijete, onda uistinu koji god da je problem, treba ga sankcionirati što prije i potaknuti važnost tjelesnih aktivnosti započevši utjecajem roditelja.

Sljedeća varijabla I-DRU koja predstavlja procjenu koliko društveni kontekst ili norme utječu na sudjelovanje djeteta u sportskim aktivnostima, iznosa aritmetičke sredine (AS) 3,17 prikazuje kako na djecu ove skupine društveni kontekst djeluje, ali u nekoj osrednjoj mjeri, ali očito je njihov društveni kontekst poražavajuć, jer da okolina imalo svojim primjerom živi zdravijim životom u kontekstu tjelesnih aktivnosti, ova skupina ne bi bila karakteristična sa nesudjelovanjem u tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima. Ova varijabla zapravo pokazuje i više nego što se zapravo čini, jer govori o cjelokupnoj slici društvenih normi koje totalno isključuju prisutnost pohađanja određenog sporta ili pak bilo kakvih tjelesnih aktivnosti, a ta stavka je poražavajuća.

Varijabla koja prikazuje poprilično sličnu aritmetičku sredinu (AS) koja iznosi 3,19 je R-VRE koja predstavlja procjenu koliko prosječno vremena dnevno dijete obično provede u igri. Budući da svjedočimo skupini djece koja se ne bavi tjelesnim aktivnostima u svoje slobodno vrijeme, ova varijabla govori kako djeca dnevno provedu vremena u igri u umjerenoj razini, postoji velika šansa da je i ova osrednja brojka aritmetičke sredine zapravo igra pred ekranima računala ili mobitela, a ne izvan kuće.

I-UZO je varijabla koja predstavlja procjenu koliko su sportski uzori važni za motivaciju djeteta za sudjelovanje u sportskim aktivnostima, aritmetičke sredine (AS) koja iznosi samo 3,51. Tehnologija danas uz sve negativne strane ima i svoje pozitivne, a jedna od njih je promocija sporta, pogotovo onog na visokoj razini. Uz pomoć interneta i društvenih mreža, reklamiranje i "branding" različitih igrača je na najvišoj razini do sada. Ta visoka razina, trebala bi utjecati na pojedince, pogotovo na mlađe generacije koje su često u prošlosti vrhunske igrače čak i idolizirali.

Sada možemo vidjeti nisku razinu utjecaja sportskih uzora, što nam pokazuje na vrlo nisku razinu motivacije današnje djece.

Tablica 6.3. *Deskriptivni pokazatelji, uzorak roditelja - GR2 (N=170) [autor]*

Varijable	AS	SD	Med	Mod	Min	Max
K-DOB	39,91	6,47	39	40	25	62
K-DOD	9,16	1,49	9	10	6	12
T-RAZ	3,49	0,91	4	4	1	5
T-KOR	2,75	1,03	3	3	1	5
I-INT	4,04	0,95	4	5	1	5
I-VFA	4,18	0,75	4	4	1	5
I-UZO	3,86	0,93	4	4	1	5
I-DRU	3,43	0,89	3,5	4	1	5
P-POZ	4,38	0,74	4	5	1	5
P-RTA	4,55	0,58	5	5	3	5
R-VRE	3,26	1,08	3	3	1	5

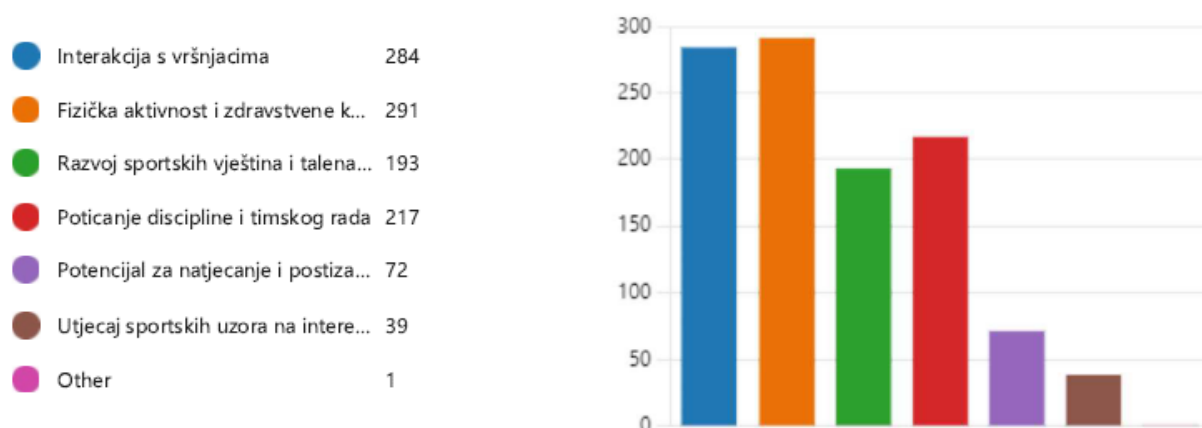
AS–aritmetička sredina, *SD*–standardna devijacija, *Med*–medijan, *Mod*–mod, *Min*–minimalni rezultat, *Max*–maksimalni rezultat

U tablici 6.3. možemo primijetiti značajnu pozitivnu razliku GR2 naspram GR1 u velikoj većini varijabli. Najveću razliku možemo zamijetiti u varijabli I-INT koja predstavlja procjenu interesa djeteta sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima čija aritmetička sredina (AS) iznosi 4,04. Rezultat ove varijable poprilično je očekivan budući da je ova skupina roditelja odgovorila kako njihovo dijete pohađa organizirane tjelesne/sportske aktivnosti/ treninge tijekom godine barem jednom tjedno. To znači da djeca ove skupine ipak pokazuju višu razinu interesa za sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima od prve skupine (GR1).

Sljedeća varijabla R-VRE koja predstavlja procjenu koliko prosječno vremena dnevno dijete obično provede u igri, iznosi 3,26 što nam govori kako djeca ove skupine ipak provode nešto više vremena u igri za razliku od prve skupine (GR1), ali i dalje je aritmetička sredina ove varijable zabrinjavajuće niska. Budući da se radi o djeci koja se bave fizičkom aktivnošću jednom ili više puta tjedno, postoji mogućnost kako se ta djeca ne igraju u tolikoj mjeri jer ipak nekoliko puta tjedno pohađaju sportske ili neke druge aktivnosti, pa tako možda nemaju preveliku potrebu igrati se.

Velika razlika naspram prve skupine (GR1) vidljiva je i u varijabli P-POZ koja predstavlja pitanje: "Smatrate li da tjelesna aktivnost može pozitivno utjecati na školski uspjeh djeteta?", čija aritmetička sredina (AS) iznosi 4,38. Ova skupina pokazala visoku razinu svijesti o tome da

tjelesna aktivnost pozitivno utječe na školski uspjeh djeteta i očito smatra kako je to jedan od benefita kojima se uzročno-posljedično dolazi i do školskih postignuća. Koliko god ta razina bila visoka, ona bi mogla biti i još viša. Sigurno postoje djeca koja se bave sportom jednom tjedno i ne toliko intenzivno za razliku od one koja se bave sportom tri puta tjedno, pa tako roditelji sigurno nemaju isto stajalište i viziju koliko te aktivnosti utječu na školski uspjeh. Isto tako, možemo poprilično sigurno tvrditi da postoje djeca koja koliko god su uspješni sportaši i u odličnoj su tjelesnoj formi, svejedno nemaju visoku razinu motivacije što se tiče školovanja, pa postoji mogućnost da roditelji te djece uopće ne smatraju kako je bavljenje sportom povezano sa školskim uspjehom.

Slika 6.4. *Grafički prikaz strukture odgovora roditelja - Procjena ključnih čimbenika za interes za izvannastavne sportske aktivnosti (N=401) [autor]*

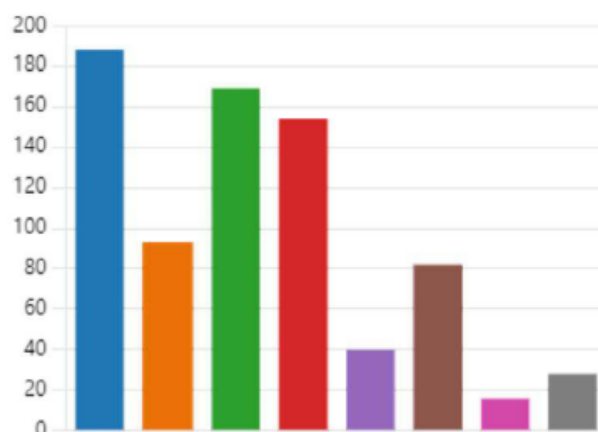
Iz grafičkog prikaza (Slika 6.4.) procjene ključnih čimbenika za interes za izvannastavne sportske aktivnosti možemo uvidjeti kako je čak 284 roditelja istaknulo kako je interakcija s vršnjacima ključan faktor za interes djeteta za izvannastavne sportske aktivnosti. To je visok postotak od čak 70,82 % što ukazuje da roditelji smatraju kako interakcija s drugom djecom može ostaviti pozitivan utjecaj na njihovo dijete, ali i generalno. Čini se kako socijalizacija po mišljenjima roditelja u velikoj mjeri utječe na motivaciju pojedinca prilikom određenih životnih odabira. Fizička aktivnost i zdravstvene koristi su po odgovorima roditelja ključan čimbenik za interes za izvannastavne sportske aktivnosti u djece. Taj čimbenik je odabrao čak 291 roditelj što iznosi 72,57 %. Fizička aktivnost je vrlo bitan čimbenik kada se spominje interes učenika za izvannastavne sportske aktivnosti, jer sama aktivnost čini pojedinca sposobnim, a kada to dijete stekne određene sposobnosti, određeni broj njih htjet će svoje sposobnosti unaprijediti. Te sposobnosti se najbolje mogu aktualizirati kroz izvannastavne sportske aktivnosti i zato roditelji očito odabiru ovaj čimbenik kao najvažnijim, a koliko god govore u ime svojeg djeteta, svjesni su toga i iz vlastitog iskustva.

Razvoj sportskih vještina i talenata je jedan od čimbenika koji je značajan za čak 193 roditelja, što iznosi 48,12 % odabira. Sportske vještine i talenti postoje u svakome od nas u određenoj mjeri, no bez pravovremenih i odlučnih uključivanja u izvannastavne sportske aktivnosti, te vještine i talenti ostaju zanemareni. Iz tog razloga, ovaj čimbenik je od velike važnosti, jer ako se dijete ne uključi u određene programe, možda nikada neće dosegnuti svoj potencijal, a ujedno će prakticirati zdraviji način života i usvojiti pozitivne radne navike. Ovaj čimbenik mogao bi biti odabran u malo većem postotku nego što jest, jer ako nije dijete, barem bi roditelj trebao biti svjestan koliko je važno ulagati u potencijal svojih potomaka.

Poticanje discipline i timskog rada ključan je čimbenik za 217 roditelja, što iznosi 54,11 %. To nam govori da malo više od polovice roditelja smatra kako je poticanje discipline i timskog rada ono što će njihovo dijete motivirati prema izvannastavnim sportskim aktivnostima. Disciplina i timski rad ono su što djecu uči zajedništvu, a ujedno i regulaciji vlastitih emocija koje su prilikom izvođenja sportskih aktivnosti na visokoj razini. Te kvalitete mogu se preslikati i u život van sporta i mogu postati djetetove karakteristike.

Potencijal za natjecanje i postizanje odgovornosti i radne etike roditelji su odabrali kao čimbenik u samo 17,95 % slučajeva (72 roditelja) što je poprilično niska brojka za jedan čimbenik kao što je ovaj. Natjecateljski duh prisutan je kod ljudi koji vole natjecanje i kompetitivnost ključni pojam ove tematike. To je zdravo nadmetanje koristeći pravila sporta kako bi određena osoba pokazala svoj talent i sportske vještine. Radna etika i odgovornost se pak stječu disciplinom i konstantnim radom bez obzira na okolne čimbenike. Stoga, ovaj čimbenik ima poprilično nizak postotak odabira s obzirom na ono što zapravo donosi i znači u aspektu sporta i tjelesne aktivnosti.

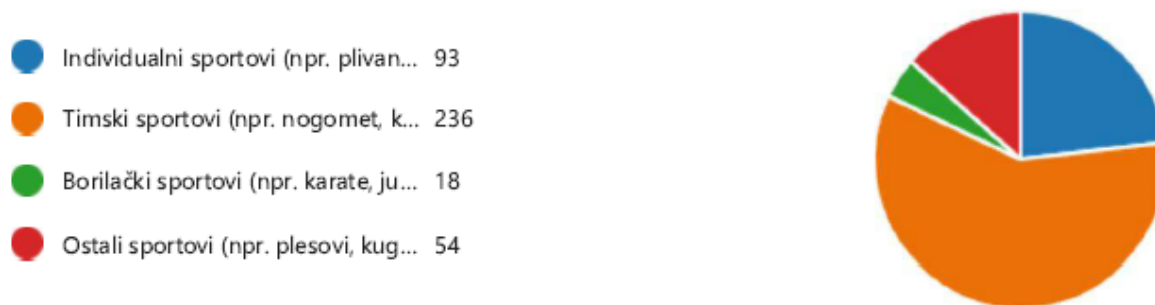
Utjecaj sportskih uzora odabralo je još manje roditelja kao ključni čimbenik za interes za izvannastavne sportske aktivnosti u postotku od samo 9,7 % (39 roditelja) što govori kako na učenike sportski uzori gotovo da ni ne utječu, a koji god da su ti uzori, u pravilu predstavljaju zdrav način života i pozitivnu sliku bavljenja sportom.

Slika 6.5. *Grafički prikaz strukture odgovora roditelja - Procjena glavnih prepreka koje sprječavaju dijete da bude tjelesno aktivno u slobodno vrijeme (N=401) [autor]*

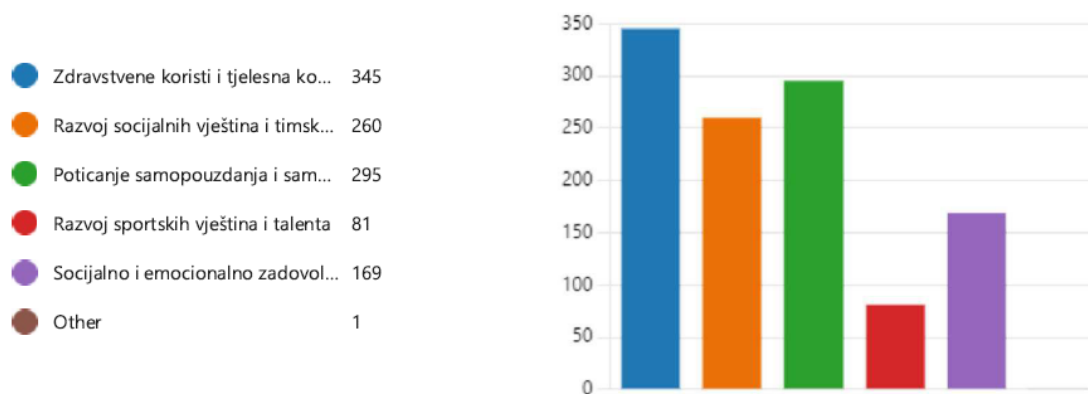
Iz slike 6.5. možemo uvidjeti kako je glavna prepreka koja sprječava dijete da bude tjelesno aktivno u slobodno vrijeme zapravo nedostatak vremena zbog obaveza koja je slučaj u 46,88 % odgovora. Ovaj čimbenik može biti preslika bržeg načina života današnje djece. Vrlo je vjerojatno, pa čak i izgledno kako su neke druge obaveze više na razini prioriteta od tjelesne aktivnosti. Mnoga djeca danas pohađaju glazbene škole i različite dodatne programe odgoja i obrazovanja, pa tako ne uspijevaju svoj raspored prilagoditi tjelesnoj aktivnosti. Nedostatak motivacije djeteta očituje se u gotovo 23,19 % odgovora roditelja, što po odgovorima govori kako su djeca ipak u više od 75 % slučajeva zapravo motivirana za bavljenje tjelesnom aktivnošću. Nedostatak pristupačnih sportskih sadržaja 42,14 % roditelja smatra da je jedna od glavnih prepreka za tjelesnu aktivnost djece. Ta brojka može biti kontroverzna ovisno o tome u kojem mjestu i koliko sportskih sadržaja to mjesto ili grad posjeduje. S druge strane, nažalost, potrebna je fleksibilnost i adaptacija roditelja i djece. Nedostatak organiziranih sportskih aktivnosti je prepreka za 38,40 % djece po procjeni njihovih roditelja, a to govori kako je možda sama (ne) organizacija ključan faktor i otegotna okolnost prilikom potrage za bavljenje sportskim aktivnostima djece. Strah od ozljeda ili neuspjeha prepreka je kod 9,98 % roditelja, što govori da se ne toliko velik broj djece boji ozlijediti, baš iz tog razloga što tjelesna aktivnost jača mišiće i zglobove, pa ih tako čini čvršćima. Strah od neuspjeha je isto tako pomalo stajalište koje ne otkriva većinu istine, jer onaj koji razumije sport zna da ga gubitak samo treba činiti boljim i usmjerenijem ka cilju kroz discipliniran rad.

Možemo reći kako ove brojke pokazuju dosta prepreka koje donosi svakodnevni život, ali tjelesna aktivnost i jest naša svakodnevnica, samo ovisno u kojoj mjeri. Idealni svijet bio bi onaj kada bi svatko spoznao važnost tjelesne aktivnosti i koristi iste za sebe. U dosadašnjim tablicama mnogo puta smo se mogli susresti sa manjkom motivacije i vrlo niskim razinama bavljenja tjelovježbom generalno, a od svih prepreka slike 6.5. nekako se najviše istaknula ona gdje je nedostatak motivacije za bavljenje tjelesnim aktivnostima samo 23,19 %, što zapravo i ne zvuči kao zabrinjavajuća brojka trenutnog stanja društva. U realnosti je to ipak malo drugačije i čak možda iskustveno zaključiti kako je taj postotak zapravo obrnut od realnog, a to bi bilo da je 23,19 % djece zapravo motivirano, no ovaj grafikon govori drugačije, pa se to ne odnosi na ovaj uzorak. Organizacija samog sporta u pojedinim dijelovima države vjerojatno i nije na visokoj razini, kao što nije ni dostupnost, ali odsustvo sportskih sadržaja svakako nije toliko bitna prepreka da bismo zanemarili tjelesnu aktivnost pa bi tako uz primjer i motivaciju roditelja, djeca mogla imati prilagođene sadržaje tjelesnih aktivnosti, uz malo kreativnosti roditelja.

Slika 6.6. *Grafički prikaz strukture odgovor roditelja - Procjena glavnih vrsta sportskih aktivnosti koje dijete preferira (N=401) [autor]*

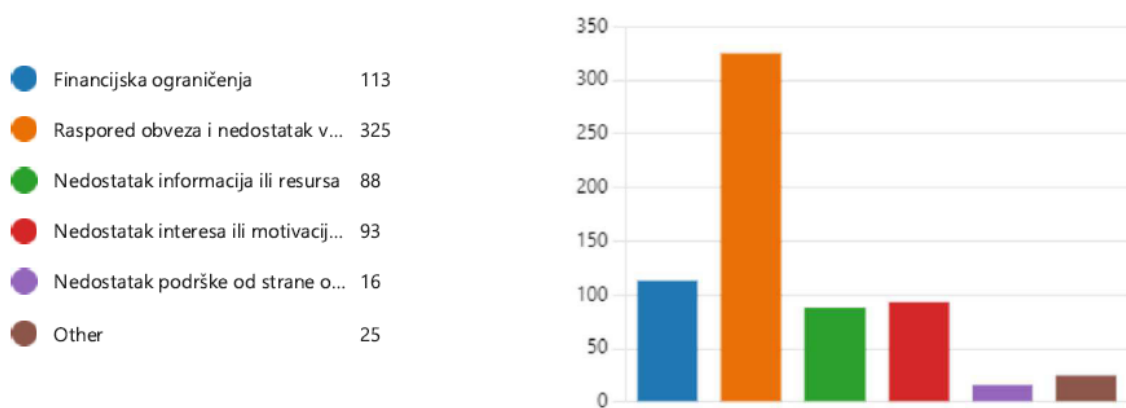
Grafički prikaz (Slika 6.6.) pokazatelj je rezultata procjene glavnih vrsta sportskih aktivnosti koje dijete preferira, a podijeljeni su u četiri kategorije. Najveći broj djece uvjerljivo odabire timske sportove kao svoj izbor u čak 236 slučajeva ili 58,9 %. Timski sportovi posebna su vrsta sportova u kojoj je cilj zajednički dolazak do rezultata gdje su uloge igrača podijeljene i svrsishodne. U timskom sportu karakteristična je tolerancija jer se igrači susreću sa različitim usponima i padovima svojih suigrača gdje daju sve od sebe kako bi svejedno ta zajednička igra funkcionira. Komunikacijske sposobnosti bitan su dio među igračima jer na taj način lakše dolaze do rješenja i ukazuju na mane i prostore za boljitke na tim područjima. Izbor individualnih sportova odabralo je 93 roditelja ili 23,2 %. Ovakva vrsta sportova idealan je izbor za onu djecu koja se žele samostalno natjecati za svoj rezultat bez utjecaja timskog duha. Na taj način otklanjaju se različite nesuglasice među igračima i svaka pogreška i mana jednog sportaša samo je na njemu i na tom području je poželjno poboljšati svoje vještine. Borilačkim sportovima bavi se tek 18 djece ili 4,5 % što je vrlo niska brojka odabira. Takva vrsta sportova bazira se na borbi i emotivnoj samokontroli. Treniranjem ovakvih vrsta sportova dijete može dobiti svijest o štetnosti nasilja okoline i isto tako biti sigurna zona za svoje vršnjake. Na taj način dijete može imati osjećaj empatije prema slabijima i neutralizirati bilo kakvu vrstu nasilja koja mu se nađe na putu, ali što je najbitnije na nenasilan način, jer ovakvi sportovi uče baš tome da se konflikti ne rješavaju nasiljem. Kategoriju ostalih sportova pohađa 54 djece ili 13,5 %, a u ovu kategoriju mogu se svrstati razni kreativci koji se ne bave standardnim sportovima i kroz tjelesnu aktivnost izdržavaju sebe i svoju osobnost. Svi sportovi su bolji od niti jednoga, pa se tako svako dijete prilagođava onome što mu najviše odgovara. Često je izbor sporta ono što odgovara karakteru djeteta i pogotovo u razdoblju razredne nastave djeca često pohađaju više sportova kroz određen period. To je sasvim u redu jer se ta djeca pronalaze i pokušavaju pronaći ono što im najbolje odgovara. Velika prednost pokušaja više sportova je svakako donekle usvojena razina vještina raznolikih sportova koja to dijete čini potpunijim sportašem.

Slika 6.7. Grafički prikaz strukture odgovor roditelja - Procjena glavnih razloga zbog kojih se podržava sudjelovanje djeteta u izvannastavnim sportskim aktivnostima (N=401) [autor]

Grafički prikaz (Slika 6.7.) prikazuje rezultate ankete o procjeni glavnih razloga zbog kojih se podržava sudjelovanje djeteta u izvannastavnim sportskim aktivnostima. Kao glavni razlog podržavanja djeteta za sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima roditelji su odabrali zdravstvenu i tjelesnu korist. Tu stavku odabralo je čak 345 roditelja ili 86,03 %, što govori kako je zdravstvena korist ono prvotno zbog čega će svoje dijete podržavati prilikom uključivanja u izvannastavne aktivnosti. Ovaj visok postotak govori o samosvijesti roditelja koji shvaćaju važnost i utjecaj tjelesne aktivnosti u životu svoje djece. Druga najodabranija stavka jest poticanje samopouzdanja i samopoštovanja u čak 73,57 % slučajeva ili 295 odabira. Sport itekako može utjecati na razinu samopouzdanja jer djeca prilikom sudjelovanja u izvannastavnim aktivnostima mogu uvidjeti kako rade nešto dobro za svoje tijelo. Isto tako sudjelovanjem u izvannastavnim aktivnostima raste razina pozitivne slike o sebi, jer sveukupna procjena svoje uključenosti u razne aktivnosti samo može rasti, što djeluje i na psihološki aspekt pojedinca. Sljedeća stavka je razvoj socijalnih vještina i timskog rada koja je odabrana u 64,84 % slučajeva ili 260 odabira što prikazuje kako velik broj pozitivnih stavova prema socijalizaciji koja je bitan faktor prilikom uključivanja djeteta u društveni aspekt njegovog života. Možda je ovaj postotak ipak za stepenicu niži jer postoje djeca koja se jednostavno ne bave timskim sportovima i roditelji smatraju da za njihovu djecu to nije glavni razlog za podršku prilikom sudjelovanja u izvannastavnim sportskim aktivnostima. Isto tako, postoji određen postotak djece koja su već socijalno kompetentna na tom području, pa zasigurno ova stavka ne prednjači naspram ostalih razloga zbog kojih roditelji podržavaju svoje dijete. Razvoj sportskih vještina i talenta odabrana je stavka u samo 20,2 % slučajeva ili 81 odabir. Ova stavka prikazuje značajno nizak postotak odabira. Kada govorimo o sportskim vještinama i talentu, tužno je da je toliko niska razina podrške roditelja prilikom sudjelovanja djece u izvannastavnim sportskim aktivnostima kada je u pitanju razvoj tih vještina. Talent treba biti usmjeren prema boljitku, a razvoj sportskih vještina može posebno utjecati na

stavku poticanja samopouzdanja i samopoštovanja u smisli da na taj način dijete stvara pozitivnu sliku o sebi. Socijalno i emocionalno zadovoljstvo odabrano je u čak 169 slučajeva ili 42,14 %. Ova stavka je definitivno podcijenjena jer zadovoljstvo je jedna od stavki koja uvelike utječe na razinu motivacije učenika da nastavi sa sudjelovanjem u izvannastavnim aktivnostima. Problem današnjice je to što generalno tjelesne i sportske aktivnosti više djeci ne pružaju toliku razinu zadovoljstva, jer ju oni dobivaju različitih drugih izvora podražaja kao što je tehnologija i na taj način dobivamo nezainteresirane generacije za sudjelovanje u sportu općenito, a pogotovo u izvannastavnim sportskim aktivnostima. Ostali odgovori čine manje od 1 % odgovora i skoro su zanemarivi.

Slika 6.8. *Grafički prikaz strukture odgovor roditelja - Procjena prepreka ili izazova koji otežavaju podršku djetetu u izvannastavnim sportskim aktivnostima (N=401) [autor]*

Iz grafičkog prikaza (Slika 6.8.) možemo uvidjeti glavne procjene prepreka ili izazova koji otežavaju podršku djetetu u izvannastavnim sportskim aktivnostima. Kao glavnu prepreku roditelji su istaknuli raspored obveza i nedostatak vremena u čak 81,05 % slučajeva ili 325 odabira. Naizgled je jasno kako roditelji zapravo žive poprilično visokim tempom i na taj način ne uspijevaju zapravo uopće pružiti podršku svojem djetetu. Vjerojatno pored svakojakih obveza roditelji zapravo, nažalost ne uspiju niti preusmjeriti fokus prema izvannastavnim sportskim aktivnostima. Financijska ograničenja roditelji su odabrali u 113 slučajeva ili 28,18 %. Roditelji vjerojatno smatraju kako oprema za određene sportove iziskuje previše novca za njihov standard i ekonomsku situaciju u kući. Postoji šansa kako su roditelji pomiješali izvannastavne sportske aktivnosti i izvanškolske sportske aktivnosti, koje iziskuju mjesečne članarine, razna putovanja i češću zamijene opreme. Nedostatak informacija ili resursa odabrana je stavka u 21,95 % slučajeva ili 88 odabira. Ovaj izazov može čak odgovoriti na prošlu polemiku oko toga miješaju li roditelji izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti. Isto tako ovaj broj roditelja očito nema informaciju koje su sve aktivnosti dostupne za njihovo dijete, pa tako nažalost to dijete niti ne

uključuje. U ovom slučaju donekle i roditelji pokazuju određenu razinu pasivnosti prema volji za informiranjem o dostupnosti izvannastavnih sportskih aktivnosti. Nedostatak podrške od strane okoline odabralo je 16 roditelja kao izazov što iznosi 4 %. Nažalost živimo u svijetu gdje zapravo postoji okolina koja ne podržava i sputava roditelja da podrži svoje dijete prilikom sudjelovanja u izvannastavnim sportskim aktivnostima. U tom slučaju je već i problem društva, koje možda i nije zdrava okolina. 25 (6,23 %) roditelja odabralo je neke druge prepreke koje otežavaju njihovu podršku.

Tablica 6.4. *Razlike aritmetičkih sredina i kanonička diskriminativna analiza između grupa [autor]*

CANR	λ	h^2	df	p
0,27	0,93	28,98	9	<i>0,001</i>

CanR–kanonički koeficijent korelacije, λ –lambda, h^2 –Chi square, *df* – stupnjevi slobode, *p* – nivo značajnosti

Prema tablici 6.4. koja prikazuje razlike aritmetičkih sredina i kanoničke diskriminacijske analize između grupe roditelja - GR1 i grupe roditelja - GR2, utvrđeno je da su razlike među skupinama statistički značajne. Iz tablice 6.4. vidljivo je da je kanonički koeficijent diskriminacije (kanonička korelacija diskriminacijske funkcije) $CR=0,27$, što pokazuje da je razlika između grupe roditelja djece koji „ne sudjeluju“ u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine - GR1 i grupe roditelja djece koji „sudjeluju“ u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima, tijekom godine - GR2 prema odabranim varijablama značajno razlikuje grupe. Testiranje značajnosti navedenog koeficijenta provedeno je Bartletovim hi-kvadrat testom, koji je statistički značajan s pogreškom od $p = 0,021$, što nas dovodi do zaključka da sa sigurnošću većom od 95 % možemo tvrditi da vrlo mala razlika u "odabranim pokazateljima" nije slučajno dobiven. Ovi rezultati pokazuju da su razlike u mišljenjima grupa statistički značajne u nekoliko varijabli, a to su I-INT koja predstavlja procjenu interesa djeteta za sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima, a I-UZO predstavlja procjenu koliko su sportski uzori važni za motivaciju djeteta za sudjelovanje u sportskim aktivnostima. U tim varijablama utvrdila se najviša razina statističke značajnosti, što znači da su podijeljene skupine (GR1 i GR2) ponudile različite razine ocjena Likertove skale. To znači da raliike u odgovorima priliče razlikama zbog kojih su različite skupine zapravo i podijeljene. Statistička značajnost " p " zapravo nam prikazuje gdje su te razlike u odgovorima najveće.

Tablica 6.5. Razlike grupa u pojedinim varijablama [autor]

	λ	p
T-RAZ	0,929	0,951
T-KOR	0,931	0,385
I-INT	0,940	0,031
I-VFA	0,936	0,082
I-UZO	0,942	0,022
I-DRU	0,931	0,331
R-VRE	0,929	0,941
P-POZ	0,932	0,271
P-RTA	0,937	0,070

λ –lambda, p – nivo značajnosti

Iz ove tablice se vidi da se grupe statistički značajno razlikuju u 2 varijable, a to je *I-INT* ($p=0,031$) – kojom se procjenjivao interes djeteta za sudjelovanje u izvannastavnim sportskim aktivnostima i *I-UZO* ($p=0,022$) - kojom se procjenjivalo koliko su sportski uzori važni za motivaciju djeteta za sudjelovanje u sportskim aktivnostima. Očekivan rezultat varijable *I-INT* koji je potpuno je realan i jasno je da se mišljenja dvaju skupina razlikuju, jer su s razlogom posložene po kriteriju količine tjednog sudjelovanja u tjelesnim aktivnostima kroz godinu. Varijabla *I-UZO* isto tako predstavlja značajnu razliku utjecaja sportskih uzora na razinu motivacije onih koji sudjeluju, naspram onih koji ne sudjeluju. Djeca koja sudjeluju u tjelesnim/sportskim aktivnostima barem jednom tjedno definitivno više cijene i shvaćaju koliko je izazovno biti sportski uzor nekome i koja je razina sposobnosti i discipline potrebna za to. Dok djeca koja ne sudjeluju u tjelesnim/sportskim aktivnostima barem jednom tjedno pokazuju značajno nižu razinu utjecaja istih tih sportskih uzora, koji ih očito ne motiviraju u toj mjeri, što je i normalno jer s njima vrlo vjerojatno nemaju niti doticaja.

Svakako treba istaknuti varijable *P-RTA* ($p=0,070$) i *I-VFA* ($p=0,082$) (barem što se znanosti tiče nisu diskriminatori), ali svakako značajno utječu na razlike. Te varijable prikazuju vrlo visoku razinu značajnosti naspram označenih varijabli *P-RTA* i *I-VFA*, no statistička značajnost se smatra tek nakon 95 %, no možemo reći kako je postotak od 90 % i dalje vrlo visoke značajnosti kada logički zaključujemo. Smisleno je da će roditelji djece koja sudjeluju u tjelesnim/sportskim aktivnostima pokazati višu razinu svijesti, od onih čija djeca to ne čine, o pozitivnom utjecaju tjelesne aktivnosti na školski uspjeh djeteta i procjeni koliko su vanjski faktori (poput prijatelja, obitelji ili trenera) važni za interes djeteta za sportske aktivnosti.

Tablica 6.6. Aritmetičke sredine grupa na diskriminacijskoj funkciji [autor]

	DF
Grupa roditelja - GR1	0,236
Grupa roditelja - GR2	-0,321

DF– koeficijenti korelacije diskriminativne funkcije i varijabli

Iz Tablice 6.6. možemo vidjeti da se *Grupa - GR1* pozicionirala na pozitivnom polu diskriminacijske funkcije (njihov prosjek je na 0,236 standardne devijacije diskriminacijske funkcije), dok se *Grupa roditelja - GR2* pozicionirala na negativnom polu (njihov prosjek je na -0,321 standardnoj devijacija odstupanja diskriminativne funkcije). *Grupa roditelja-GR1* pokazuje više rezultate u prosjeku naspram *Grupe roditelja-GR2* u varijablama koje su pozitivne korelacije s diskriminacijskom funkcijom. To će biti vidljivo u tablici 6.7.

Tablica 6.7. Struktura diskriminacijske funkcije [autor]

Varijable	Root 1
T-RAZ	-0,010
T-KOR	0,187
I-INT	-0,653
I-VFA	-0,237
I-UZO	-0,634
I-DRU	-0,484
R-VRE	-0,125
P-POZ	-0,452
P-RTA	-0,566

7. ZAKLJUČAK

Ovaj rad posvećen je prikazivanju čimbenika koji prikazuju strukturu interesa učenika za izvannastavne aktivnosti. Sudjelovanje u tjelesnim/sportskim aktivnostima pozitivan je utjecaj na zdravlje djece i preporučuje se svakome. Samim uključivanjem u te aktivnosti djeca mogu imati samo koristi i boljitak sportskih vještina, komunikacijskih vještina, discipline i radnih navika. Motivacija je isto tako bitan faktor hoće li dijete uopće krenuti tim putem i odabrati bilo kakvu tjelesnu aktivnost, a za to je značajna djetetova intrinzična motivacija, ali isto tako i okolni čimbenici kao što su poticaj roditelja, stavovi okoline i financijski status.

U istraživačkom dijelu rada koristio se anketni upitnik koji je bio potpuno anoniman, a sastavljen je od 401 entiteta, prosječne starosti od 39,38 godina. Anketni upitnik ispunjavali su roditelji djece nižih razreda osnovne škole sa prosječnom dobi od 9,06. Anketni upitnik proveden je u periodu od 9. do 23. travnja 2024. godine. Kriterijske i kategorijske varijable posebna su stavka, a kod ostalih varijabli ispitanici su iskazivali stupanj svojeg slaganja sa svakom tvrdnjom na Likertovoj ljestvici s 5 stupnjeva procjene (1=nikakva/o/5=iznimna/o) te su pet varijable bile kvalitativnog tipa. Značajna razlika između dvaju skupina utvrdila se kanoničkom diskriminacijskom analizom tjednog sudjelovanja u organiziranim tjelesnim/sportskim aktivnostima/treninzima tijekom godine.

Treba imati na umu da istraženi stavovi roditelja u ovom radu predstavlja samo djelomičnu varijancu svih mogućih područja i stavova roditelja. Provedenim istraživanjem nisu obuhvaćeni svi faktori koji mogu utjecati na stavove i percepciju roditelja o interesima djece za izvannastavne sportske aktivnosti. Dobivene informacije su ograničene i za potrebe ovog rada nisu provjerene metrijske karakteristike provedenog upitnika.

Rezultati istraživanja pokazuju kako su djeca zapravo poprilično slabo aktivna, budući da su dvije skupine bile podijeljene na one čija djeca "sudjeluju" i "ne sudjeluju". Sama mogućnost dijeljenja u grupe na djecu koja se "sudjeluju" i "ne sudjeluju" je već problematična, ali treba biti svjestan trenutnog stanja i raditi na tome da se takvi problemi minimaliziraju. Najveće razlike između grupa roditelja prikazane su procjeni interesa djeteta za sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima i procjeni koliko su sportski uzori važni za motivaciju djeteta za sudjelovanje u sportskim aktivnostima.

Kao prepreke koje otežavaju podršku djetetu u izvannastavnim sportskim aktivnostima u 81,05 % slučajeva roditelji su odabrali nedostatak vremena, što govori o današnjem stilu života roditelja koji od svojih obveza nažalost ne uspijevaju uopće uvidjeti potrebu za podrškom djeteta za izvannastavne sportske aktivnosti. Ne možemo u potpunosti tvrditi je li ova informacija stvarna zauzetost dnevnog rasporeda pojedinih roditelja ili samo izgovor za pasivnost prilikom motiviranja

djeteta. U svakom slučaju, roditelje definitivno treba više educirati o važnosti tjelesne aktivnosti, jer oni su ti od kojih sav stil života djece prvotno i polazi. Usađivanjem pozitivnih vrijednosti u smislu tjelesne aktivnosti, roditelji bi svakako samo napredovali i izgrađivali tjelesno aktivnije nove generacije.

LITERATURA

- [1] D. Metikoš, M. Maraković, F. Prot, and V. Findak, "Razvojne karakteristike opće motoričke sposobnosti učenika," *Fak. za fizičku Kult. Sveučilišta u Zagreb.*, 1990.
- [2] I. Prskalo, "Kineziologija slobodnog vremena," *Croat. J. Educ.*, vol. 17, no. 1, pp. 219–228, 2015, doi: 10.15516/cje.v17i0.1520.
- [3] J. Sindik, "Kinesiological programs in kindergartens as a way to keep health and stimulate child development | Kineziološki programi u dječjim vrtićima kao sredstvo očuvanja djetetova zdravlja i poticanja razvoja," *Medica Jadertina*, vol. 39, no. 1–2, pp. 19–28, 2009.
- [4] B. Neljak and T. Vidranski, *Tjelesna i zdravstvena kultura u razrednoj nastavi*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, 2020.
- [5] M. Flander, *Sportski leksikon*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1984.
- [6] V. Findak, "Kinesiology education – a challenge for modern theory and practice in education ," *Croat. J. Educ.*, vol. 16, no. 3, pp. 623–641, 2014, [Online]. Available: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-84919831982&partnerID=40&md5=aa1314ead0ef966de8c340b9d2dd2e32>
- [7] R. Vasta and L. Arambašić, "Dječja psihologija - fizički razvoj djeteta," pp. 491–497, 2005.
- [8] S. Gole, "Učenje jezika kroz igre pokreta," pp. 1–6, 2021.
- [9] N. N., "Psihički razvoj djeteta od rođenja do 12. godine," *Obnovljeni život*, vol. 34, no. 6, pp. 498–503, 1979.
- [10] R. Caput-Jogunica and R. Barić, *Izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti i sadržaji za učenike od 1. do 4. razreda osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga, 2015.
- [11] S. Zrilić and T. Košta, "Učitelj - kreator izvannastavnih aktivnosti," *Odjel za Izobr. učitelja i Odgoj. Sveučilišta u Zadru*, 2009.